

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра юридичної психології**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор НАВС
полковник поліції
Сергій ЧЕРНЯВСЬКИЙ
11.08.2026

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ**

Статус дисципліни:	обов'язкова
Рівень вищої освіти:	другий
Ступінь вищої освіти:	магістр
Галузь знань:	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність:	С4 Психологія
Освітня програма:	«Психологія (поліцейські)»
Форма здобуття вищої освіти:	заочна
Мова навчання:	українська
Форма підсумкового контролю:	Залік
Рік набору:	2026

Київ–2026

Розробник: Олена КУДЕРМІНА, професор кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри юридичної психології від
06. 08. 2026 року № 24

Завідувач кафедри юридичної психології

Маріанна БУДАНОВА

Схвалено на засіданні науково-методичної ради НАВС від 11. 08. 2026
року, протокол № 8.

Результати щорічного перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20____/20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

Протокол засідання кафедри
____202____ № ____

Протокол засідання науково-методичної ради
від ____202____ № ____

Робоча програма переглянута на 20____/20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

Протокол засідання кафедри
____202____ № ____

Протокол засідання науково-методичної ради
від ____202____ № ____

Робоча програма переглянута на 20____/20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

Протокол засідання кафедри
____202____ № ____

Протокол засідання науково-методичної ради
від ____202____ № ____

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предмет навчальної дисципліни – сукупність актуальних філософських підходів до осмислення сутності психічного, теоретико-методологічних, світоглядних та етичних проблем психологічної науки і практики, світоглядно-методологічне осмислення системи «людина – філософія – психологія – суспільство».

Мета навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів вищої освіти систему знань про філософсько-методологічні засади психологічної науки, розвинути здатність до філософської рефлексії та критичного аналізу теоретичних, методологічних, світоглядних і етичних проблем сучасної психології, навчити застосовувати філософську методологію у професійній діяльності психолога, а також сприяти формуванню високого рівня фахової культури та свідомої громадянської позиції на основі поєднання фундаментальних професійних знань із сучасною філософською методологією.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомити з предметом, функціями, принципами й категоріями філософії психології, історією взаємозв'язку філософії та психології;
- навчити застосовувати філософську методологію до аналізу психічних явищ, станів і процесів, психодіагностичної, психокорекційної та психотерапевтичної діяльності;
- сформувати вміння критично аналізувати світоглядно-методологічні засади основних напрямів, шкіл і концепцій сучасної психології;
- розвинути здатність генерувати нові ідеї, аргументовано представляти результати філософсько-психологічного аналізу та брати участь у фахових дискусіях;
- сприяти формуванню поваги до різноманітності та мультикультурності, етичної позиції та готовності розв'язувати етичні дилеми професійної діяльності з опорою на загальнолюдські цінності;
- поглибити світоглядні позиції майбутніх магістрів психології, стимулювати філософське переосмислення засвоєного психологічного знання та світоглядне самовизначення.

Пререквізити. Навчальна дисципліна вивчається в I семестрі першого року навчання, тому відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми пререквізити в межах освітньої програми не визначаються. Вивчення дисципліни ґрунтується на результатах навчання, здобутих на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти з філософії, загальної психології та історії психології.

Постреквізити. Знання, уміння й навички, набуті під час вивчення дисципліни, є необхідними для опанування освітнього компонента ОК 07 «Методологія наукової діяльності».

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення

досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми):

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Програмні результати навчання з дисципліни:

ПР за ОПП	Результати навчання з дисципліни	Теми
ПР1	Здійснювати пошук, відбір і критичний аналіз філософських і психологічних першоджерел, наукової літератури з філософських проблем психології з використанням бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних і цифрових інструментів з дотриманням академічної доброчесності.	1–3
ПР4	Обґрунтовувати психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій з урахуванням світоглядних і ціннісних чинників та методологічних засад обраної психологічної концепції.	2, 3
ПР7	Аргументовано представляти в усній і письмовій формах результати філософсько-психологічного аналізу, брати участь у фахових дискусіях щодо методологічних і світоглядних проблем психології.	1–3
ПР9	Аналізувати етичні дилеми психологічного дослідження та практики (втручання у приватне життя, застосування технологій психологічного впливу) й обирати рішення з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.	2, 3
ПР11	Адаптувати філософсько-методологічні принципи (детермінізму, системності, розвитку, об'єктивності) до аналізу конкретних	3

	психологічних концепцій, методів і ситуацій професійної діяльності.	
--	---	--

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

об'єкт, предмет і методи філософії психології, її понятійно-категоріальний апарат; теоретико-методологічні засади та принципи сучасної філософії науки; коло теоретичних, методологічних та аксіологічних проблем філософії психології; специфіку світоглядно-методологічного спрямування сучасних зарубіжних і вітчизняних психологічних шкіл, напрямів, течій, концепцій; зміст основних дискусій щодо актуальних філософських проблем сучасної психології; етичні засади психологічного дослідження та практики;

вміти:

аналізувати основні тенденції та закономірності розвитку філософської методології щодо актуальних проблем сучасної психології; визначати основні структурні елементи філософської методології та її місце в системі сучасної філософії науки; застосовувати принципи філософського аналізу метанаукових і світоглядно-методологічних проблем сучасної психології; виявляти світоглядні засади психологічних концепцій і методів; розв'язувати етичні дилеми професійної діяльності; цілеспрямовано формувати свідому громадянську позицію на основі розвиненої філософської рефлексії;

володіти навичками (зокрема soft skills):

критичного, системного та рефлексивного мислення; аргументованого усного й письмового викладу власної позиції, ведення фахової дискусії; толерантної взаємодії з урахуванням різноманітності поглядів і культур; самоорганізації та самоосвіти; відповідального і прозорого використання цифрових інструментів, зокрема штучного інтелекту, з дотриманням академічної доброчесності.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників:	Характеристика навчальної дисципліни			
	Денна форма здобуття вищої освіти		Заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	ксф	д/б	ксф
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки			
	-	–	1	–
	Семестр			
	-	–	1	–
Загальна кількість годин – 90	Лекції (годин)			
	-	–	4	–
	Семінарські заняття (годин)			
	-	–	10	–
	Практичні заняття (годин)			
	-	–	-	–
	Самостійна робота (годин)			
	-	–	76	–
	Вид підсумкового контролю			
	Залік			

3. Тематичний план

Заочна форма здобуття вищої освіти, державне замовлення

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	Усього годин з викладачем	Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна робота
1.	Предмет, завдання і роль філософії психології в суспільстві	26	4	2	2	–	22
2.	Філософсько-психологічний зміст феномену особистості, свідомості та діяльності	38	6	2	4	–	32
3.	Філософські проблеми основних напрямів сучасної психології	26	4	–	4	–	22
Усього годин:		90	14	4	10	–	76

4. Плани семінарських і практичних занять

Заочна форма здобуття вищої освіти, державне замовлення

Тема 1. Предмет, завдання і роль філософії психології в суспільстві (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття № 1 (2 год):

1. Взаємозв'язок філософії та психології в історичному контексті. Філософські засади психологічних концепцій.
2. Філософія психології як наука і навчальна дисципліна.
3. Предмет, методи та функції філософії психології.
4. Філософія психології як світогляд, метод пізнання і теорія соціального і культурного розвитку.

Тема 2. Філософсько-психологічний зміст феномену особистості, свідомості та діяльності (4 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття № 2 (2 год):

1. Філософські засади психологічних концепцій. Теоретичний, емпіричний та прикладний аспекти філософії психології.
2. Методологія філософії та методологія психології: загальне і особливе. Принципи та категорії філософії психології.
3. Проблема детермінації психічних явищ як методологічна проблема.
4. Гносеологічні та аксіологічні проблеми філософії психології.

Навчальні питання до семінарського заняття № 3 (2 год):

1. Філософсько-психологічний зміст феномену особистості.
2. Філософські та психологічні підходи до розуміння природи свідомості. Психофізична проблема.
3. Філософська сутність психологічної категорії діяльності.
4. Філософія психології та світогляд особистості.

Тема 3. Філософські проблеми основних напрямів сучасної психології (4 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття № 4 (2 год):

1. Загальна характеристика основних напрямів (течій) сучасної психології.
2. Філософська специфіка біхевіоризму, психоаналізу та гештальтпсихології.
3. Філософська специфіка генетичної, структурної, когнітивної та гуманістичної психології.

Навчальні питання та завдання до семінарського заняття № 5 (семінар-дискусія, 2 год):

1. Розведення та ототожнення внутрішнього і зовнішнього: інтроспективна і біхевіористська психологія, суб'єктивна й об'єктивна психологія.
2. Філософська основа синтезу психологічних напрямів у науці і практиці: принципи детермінізму, системності, об'єктивності.
3. Етичні засади психологічного дослідження та застосування технологій психологічного впливу.

4. Дискусія: аналіз етичної дилеми професійної діяльності психолога з позицій різних психологічних напрямів.

Бінарні навчальні заняття робочою програмою не передбачені.

5. Завдання для самостійної роботи, критерії її оцінювання (max = 20 балів)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти (76 год) передбачає: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованих джерел і першоджерел; підготовку до семінарських занять; самостійне вивчення окремих питань тем; виконання обов'язкових практико-орієнтованих завдань, які оцінюються. Розподіл годин самостійної роботи за темами відповідає тематичному плану (розділ 3).

Відповідно до вимог щодо забезпечення академічної доброчесності традиційні реферати й доповіді замінено практико-орієнтованими та компетентнісними завданнями (аналітичний огляд, есе, аналіз проблемної ситуації, мініпроект). Темі завдань індивідуалізуються викладачем для кожного здобувача.

Питання для самостійного опрацювання

Тема 1. Предмет, завдання і роль філософії психології в суспільстві (22 год.)

1. Розкрийте історичний взаємозв'язок філософії та психології.
2. Охарактеризуйте філософію психології як науку та навчальну дисципліну.
3. Визначте предмет філософії психології та його основні складники.
4. Проаналізуйте основні завдання філософії психології.
5. Охарактеризуйте теоретичну, світоглядну, методологічну та практичну функції філософії психології.
6. Розкрийте систему «людина – психологія – суспільство» як предмет філософії психології.
7. Проаналізуйте співвідношення пізнавального та ідеологічного аспектів філософії психології.
8. Охарактеризуйте філософію психології як синтез природничого, соціального і гуманітарного знання.
9. Порівняйте онтологічний, гносеологічний та етико-гуманістичний підходи в сучасній філософсько-психологічній думці.
10. Простежте еволюцію людського фактора у світоглядній думці.
11. Охарактеризуйте філософсько-психологічну свідомість у давньоукраїнському та давньогрецькому суспільствах.
12. Проаналізуйте психологічні погляди Сократа, Платона та Аристотеля.
13. Розкрийте особливості «відмежування» психології від філософії та становлення експериментальної психології.
14. Охарактеризуйте раціоналістичну психологію І. Канта з прагматичної точки зору.

15. Визначте роль філософії психології в духовно-теоретичному, професійно-практичному і громадянському самовизначенні психолога.

Тема 2. Філософсько-психологічний зміст феномену особистості, свідомості та діяльності (32 год.)

1. Розкрийте співвідношення теоретичної та емпіричної частин психології та їх застосування на практиці.

2. Охарактеризуйте філософські засади основних психологічних концепцій.

3. Порівняйте методологію філософії та методологію психології: загальне і особливе.

4. Охарактеризуйте принципи дослідження у філософії психології (детермінізму, системності, розвитку, об'єктивності).

5. Визначте основні категорії філософії психології.

6. Проаналізуйте проблему «людина – природа» в психології і філософії.

7. Розкрийте проблему розуміння природи та сутності людини.

8. Охарактеризуйте філософсько-психологічний зміст феномену особистості.

9. Порівняйте матеріалістичні, ідеалістичні та феноменологічні підходи до розуміння свідомості.

10. Проаналізуйте психофізичну проблему (співвідношення психіки та мозку).

11. Розкрийте філософську сутність психологічної категорії діяльності.

12. Проаналізуйте розуміння розвитку в психології та філософії.

13. Охарактеризуйте проблему детермінації психічних явищ як методологічну проблему.

14. Розкрийте проблему пізнання у філософії психології: гносеологія та когнітивна психологія.

15. Проаналізуйте проблему наукового факту в психології.

16. Порівняйте номотетичний та ідеографічний підходи в психологічному пізнанні.

17. Охарактеризуйте аксіологічні проблеми філософії психології.

18. Розкрийте взаємозв'язок мотиваційно-ціннісної сфери, інтелекту та світогляду особистості.

19. Проаналізуйте роль установок і упереджень у формуванні світогляду особистості.

20. Розкрийте значення філософії психології для формування світогляду особистості.

Тема 3. Філософські проблеми основних напрямів сучасної психології (22 год.)

1. Охарактеризуйте ключові поняття основних напрямів сучасної психології.

2. Розкрийте філософські засади біхевіоризму та необіхевіоризму.

3. Проаналізуйте філософську специфіку психоаналізу та неофрейдизму.

4. Охарактеризуйте філософські засади гештальтпсихології.

5. Розкрийте філософське підґрунтя генетичної психології.

6. Проаналізуйте філософські засади структурної та когнітивної психології.

7. Охарактеризуйте екзистенційно-гуманістичний напрям у психології та його філософські витoki.

8. Порівняйте інтроспективну та біхевіористську психологію, психологію свідомості та поведінкову психологію.

9. Розкрийте співвідношення суб'єктивної та об'єктивної психології.

10. Визначте філософську основу синтезу психологічних напрямів.

11. Проаналізуйте проблему методологічного забезпечення міждисциплінарних досліджень у психології.

12. Охарактеризуйте сучасні наукові концепції детермінізму та можливості їх застосування в психології.

13. Розкрийте етичні засади психологічного дослідження.

14. Проаналізуйте проблему втручання у приватне життя досліджуваних у психології.

15. Охарактеризуйте етичні проблеми застосування технологій психологічного впливу в психокорекції, консультуванні та психотерапії.

16. Визначте роль світогляду клієнта в психокорекційній та консультативній роботі психолога.

Обов'язкові завдання самостійної роботи, що оцінюються

№	Вид самостійної роботи	Зміст діяльності здобувача	Результат, що подається на оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Опрацювання та систематизація теоретичного матеріалу	Самостійне опрацювання визначених теоретичних питань за рекомендованими навчальними, науковими джерелами та першоджерелами	- структурований конспект; - тези; - порівняльна таблиця; - схема категоріального апарату; - інший засіб систематизації, погоджений із викладачем	2
2	Аналіз наукових джерел	Пошук, відбір, опрацювання, порівняння та узагальнення філософських і психологічних джерел за визначеною проблематикою	аналітичний огляд джерел (рекомендовано 3–5 джерел, зокрема першоджерела) із визначенням проблеми, основних ідей, порівнянням позицій авторів та сформульованим узагальненням	4
3	Аналітичне / проблемне завдання	Самостійний аналіз теоретичної або методологічної проблеми, дискусійного питання	- філософсько-психологічне есе; - порівняння філософських і	4

		філософії психології	психологічних підходів; - аналіз проблемної ситуації; - аргументація власної позиції; - письмовий аналіз із висновками	
4	Практичне професійно орієнтоване завдання	Застосування філософсько-методологічних принципів і наукових підходів для розв'язання завдань, наближених до професійної діяльності психолога	- аналіз світоглядно-методологічних засад психологічної методики чи програми; - розв'язання етичної дилеми професійної діяльності; - обґрунтування психологічного прогнозу; - аналіз професійної ситуації	5
5	Індивідуальне аналітико-практичне завдання	Самостійне виконання завдання, що передбачає аналіз визначеної проблеми, систематизацію наукової інформації та її застосування для розроблення конкретного результату	- аналітична записка; - мініпроект; - презентація; - модель; - схема; - рекомендації	5
Разом:				20

Орієнтовна тематика (завдання 3):

1. Психологічні проблеми як предмет філософського осмислення.
2. Філософська проблема свідомості в контексті різноманіття психологічних традицій та теорій.
3. Проблема наукового факту в психології.
4. Філософські концепції людини та інтерпретація психічних явищ.
5. Конкуренція наукових парадигм і проблеми психологічного пізнання.
6. Теологія і психологія у ХХІ ст.: діалог чи протистояння.
7. Психологія «розірваної свідомості» та природа совісті за Г. В. Ф. Гегелем.
8. Сучасна філософська аксіологія про суб'єкт-об'єктну природу цінностей.
9. Кроскультурне освоєння світу як соціально-психологічний феномен.
10. Глобальні проблеми людства як виклик для психологічної науки.

Орієнтовна тематика (завдання 4):

– Аналіз світоглядних і методологічних засад обраної психодіагностичної методики або психологічної концепції: які уявлення про людину вона передбачає.

- Розв’язання етичної дилеми психологічного дослідження (втручання у приватне життя, інформована згода, конфіденційність) з обґрунтуванням рішення.

- Аналіз етичних меж застосування технологій психологічного впливу в психокорекції, консультуванні та психотерапії на прикладі професійної ситуації.

- Обґрунтування психологічного прогнозу розвитку особистості (групи) з позицій різних психологічних напрямів та їх філософських засад.

- Аналіз ролі світогляду клієнта в психологічному консультуванні на прикладі навчального кейсу.

- Порівняльний аналіз підходів біхевіоризму, психоаналізу та гуманістичної психології до розуміння конкретної професійної ситуації.

Орієнтовна тематика (завдання 5):

- Підготувати аналітичну записку щодо філософських засад інтеграції психологічних напрямів у практиці психолога поліції.

- Розробити концептуальну схему категоріального апарату філософії психології.

- Підготувати презентацію «Еволюція уявлень про душу, психіку і свідомість: від античності до сучасності».

- Розробити мініпроект пам’ятки з етики психологічного дослідження в правоохоронній сфері.

- Підготувати аналітичний огляд сучасних концепцій свідомості (фізикалізм, функціоналізм, феноменологія) та їх значення для психології.

- Розробити модель розвитку світоглядної культури психолога на етапі професійного становлення.

Завдання подаються не пізніше ніж за 7 днів до заліку. Завдання, подані з порушенням строку без поважних причин, оцінюються зі зниженням на 1 бал. Із критеріями оцінювання самостійної роботи здобувачі ознайомлюються на початку вивчення дисципліни.

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання (курсіві роботи (проекти)) навчальним планом з дисципліни не передбачені.

7. Методи навчання

З метою мінімізації ризиків академічних порушень під час викладання дисципліни застосовуються переважно інтерактивні, проєктні та дослідницькі методи навчання, які забезпечують самостійність здобувачів і розвивають навички критичного аналізу:

- проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-візуалізація з використанням мультимедійних презентацій;

- семінар-дискусія, сократичний діалог, «мозковий штурм», дебати щодо дискусійних проблем філософії психології;

- аналіз філософських і психологічних першоджерел, порівняльний аналіз концепцій;
- аналіз проблемних ситуацій та етичних дилем професійної діяльності психолога;
- робота в малих групах, метод навчальних проєктів;
- дослідницькі методи: пошук, аналіз і критичне оцінювання наукових джерел, робота з наукометричними базами та електронними бібліотеками;
- формування культури цитування та прозорого використання цифрових інструментів, зокрема штучного інтелекту (декларування способу використання, перевірка достовірності згенерованої інформації);
- дистанційні технології (Moodle, відеоконференції) для консультацій, розміщення навчальних матеріалів і подання завдань самостійної роботи.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання та перелік орієнтовних завдань (питань) для підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю з навчальної дисципліни відповідно до робочого навчального плану є **залік**.

Методи контролю: усне та письмове опитування, участь у дискусії, розв'язання проблемних завдань, презентація результатів групової роботи, тестування (зокрема в системі Moodle), перевірка виконаних завдань самостійної роботи.

8.1. Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять та передбачає оцінювання рівня знань, умінь, навичок (компетентностей) здобувачів вищої освіти з тем освітнього компонента за національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Критерії оцінювання на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії
«відмінно» (5)	Здобувач повно, глибоко й логічно розкриває питання, вільно оперує категоріальним апаратом, аргументовано аналізує дискусійні положення та філософські і психологічні підходи, обґрунтовано розв'язує проблемне завдання, висловлює власну позицію з дотриманням етичних норм.
«добре» (4)	Відповідь повна, але з окремими неточностями; проблемне завдання розв'язано правильно, проте аргументація недостатньо повна.
«задовільно» (3)	Матеріал викладено фрагментарно, з помилками, аналіз поверховий; проблемне завдання виконано частково або із суттєвими помилками.
«незадовільно» (2)	Здобувач не володіє матеріалом, не може розв'язати проблемне завдання або відмовляється від відповіді.

8.2. Залік

Залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні рівня знань, умінь та навичок (компетентностей) з освітнього компонента або його

окремої завершеної частини виключно на підставі результатів виконання аудиторної та самостійної роботи в балах ЄКТС, що за національною шкалою оцінювання відповідає оцінці «зараховано» або «не зараховано».

Результати навчання з аудиторної роботи обчислюються за таким алгоритмом:

- шляхом множення середнього бала на коефіцієнт 16 з подальшим математичним заокругленням до цілого числа;

- середній бал розраховується як відношення суми всіх отриманих оцінок до загальної кількості показників, що включає: мінімальну кількість позитивних оцінок за національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно») (далі – позитивні оцінки); кількість «додаткових» позитивних оцінок з урахуванням коефіцієнта 0,7; кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та/або невідпрацьованих пропусків навчальних занять, при цьому:

- мінімальна кількість позитивних оцінок має становити не менше ніж 1/3 (33 %) від загальної кількості семінарських, практичних та лабораторних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (лекційні заняття до розрахунку не включаються). Робочою програмою передбачено 5 семінарських занять (практичні заняття не передбачені); 1/3 від 5 становить 1,67, тому до розрахунку береться наступне ціле число – **МКПО = 2**. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, мінімальна кількість позитивних оцінок становить не менше ніж 1/3 (33 %) від загальної кількості індивідуальних занять, передбачених індивідуальним графіком; якщо 1/3 (33 %) від кількості занять становить дробове число, до розрахунку береться наступне ціле число;

- за умови отримання здобувачем вищої освіти менше ніж 1/3 (33 %) позитивних оцінок відсутні до цієї вимоги оцінки враховуються як «нуль» при обчисленні середнього бала;

- коефіцієнт 0,7 застосовується до кількості «додаткових» позитивних оцінок, що перевищують встановлений мінімум, з метою стимулювання здобувачів вищої освіти до покращення результатів аудиторної роботи протягом усього періоду вивчення освітнього компонента;

- невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та/або невідпрацьовані пропуски навчальних занять враховуються як «нуль» під час розрахунку суми всіх отриманих оцінок.

Теми навчальної дисципліни не стосуються заходів безпеки при застосуванні поліцейських заходів примусу, тому відпрацювання «незадовільних» оцінок та/або пропущених навчальних занять не є обов'язковим.

Максимальний результат оцінювання аудиторної роботи здобувача вищої освіти становить 80 балів, а бали, що перевищують цей показник, не враховуються.

Формула розрахунку загального результату аудиторної роботи:

$$РАР = \frac{СОО}{МКПО + КДПО \times 0,7 + КННОНПЗ} \times 16,$$

де:

РАР – результат аудиторної роботи;

СОО – сума отриманих оцінок;

МКПО – мінімальна кількість позитивних оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять, передбачених РПНД; для цієї дисципліни – 2);

КДПО – кількість «додаткових» позитивних оцінок, тобто оцінок, що перевищують МКПО;

КННОНПЗ – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та/або невідпрацьованих пропущених занять.

Загальна кількість балів за самостійну роботу (РСР, до 20 балів) визначається як сума балів, отриманих за виконання завдань, згідно з критеріями оцінювання, визначеними в розділі 5 робочої програми навчальної дисципліни.

Результат підсумкового контролю у формі заліку розраховується шляхом додавання балів за аудиторну роботу (до 80 балів) та самостійну роботу (до 20 балів), але не може бути більше 100 балів.

Результат поточного контролю		Результат підсумкового контролю (РПК)
результат аудиторної роботи (РАР) ≤ 80	результат самостійної роботи (РСР) ≤ 20	
≤ 100		залік
Підсумкова кількість балів = РАР + РСР ≤ 100		

Підсумковий контроль вважається нескладеним, якщо здобувач вищої освіти під час складання заліку отримав підсумкову кількість балів менше ніж 60.

Здобувач вищої освіти може отримати додатково до 10 балів за досягнення, що відповідають предметній області навчальної дисципліни (участь у наукових конференціях, публікації, участь в олімпіадах, конкурсах наукових робіт тощо), до підсумкової кількості балів. При цьому загальна сума накопичувальних балів не повинна перевищувати 100.

Критерії оцінювання результатів навчання

Загальні критерії оцінювання (Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ URL: <https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>)

Високий (творчий) рівень – оцінка 5 (90...100). Здобувач вищої освіти систематично за поточним й за підсумковим контролем виявив:

- глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації;
- вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання;

– вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних завдань та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.

Достатній (конструктивно-варіативний) рівень – оцінка 4 (82...89). Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюми:

- виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації;
- аргументовано дав відповіді на поставлені питання;
- виявив вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.

Конструктивний рівень – оцінка 4 (75...81). Здобувач вищої освіти:

- виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач.

Середній (репродуктивний) рівень – оцінка 3 (64...74 балів). Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюми:

- виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації;
- дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв’язуванні практичних завдань.

Достатній (репродуктивний) рівень – оцінка 3 (60...63 балів). Здобувач вищої освіти виявив:

- слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації;
- дав неточні або мало аргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.

Низький (рецептивно-продуктивний) рівень – оцінка 2 (0...59). Здобувач вищої освіти:

- виконав значну частину видів навчальної роботи;
- за поточним й підсумковим контролюми виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації;
- допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання;
- виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних завдань (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).

Метою навчання є не тільки отримання теоретичної інформації, але й підготовка до розв’язування складних професійних завдань у процесі навчання, формування професійного світогляду.

Основні критерії рівня компетентності здобувача вищої освіти:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- вміння здійснювати причинно-наслідкові зв'язки за темами навчальної дисципліни;
- вміння опрацьовувати основні та додаткові рекомендовані джерела;
- вміння здійснювати взаємозв'язки між явищами;
- вміння чітко, лаконічно і послідовно відповідати на поставлені питання;
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС (для здобувачів 2026 року набору)

Оцінка в балах	Залік	
	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	зараховано
82–89	B	зараховано
75–81	C	зараховано
64–74	D	зараховано
60–63	E	зараховано
0–59	F	не зараховано

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

- мультимедійний проєктор, екран / інтерактивна дошка, комп'ютер (ноутбук, планшет);
- пакет програмних продуктів Microsoft Office (Word, PowerPoint, Excel);
- система управління електронними навчальними курсами академії на платформах Moodle (<https://dn.navs.edu.ua>) та MIA-OCBITA;
- сервіси відеоконференцій (Zoom, Google Meet) для онлайн-консультацій;
- електронний каталог і ресурси бібліотеки НАВС (<https://library.navs.edu.ua>), інституційний репозитарій ELARNAIAU (<https://elar.navs.edu.ua>), наукометричні бази даних Scopus і Web of Science;
- навчально-методичні матеріали: мультимедійні презентації лекцій, хрестоматійні тексти першоджерел, проблемні завдання, тестові завдання в системі Moodle.

10. Підсумкові питання для самоконтролю

1. Предмет, завдання і роль філософії психології в суспільстві.
2. Філософія психології як світогляд, метод пізнання і теорія соціального і культурного розвитку суспільства.

3. Співвідношення філософії історії, соціальної філософії, філософії психології і суспільних наук.
4. Філософія психології як синтез природничого, соціального і гуманітарного знання.
5. Співвідношення пізнавального та ідеологічного аспектів філософії психології.
6. Система «людина – психологія – суспільство» як предмет філософії психології.
7. Теоретична, світоглядна, методологічна і практична функції філософії психології.
8. Роль філософії психології в духовно-теоретичному, світоглядно-професійному і громадянському самовизначенні психолога.
9. Взаємозв'язок філософії та психології в історичному контексті.
10. Психологічні погляди античних мислителів (Сократ, Платон, Аристотель).
11. Особливості «відмежування» психології від філософії та становлення експериментальної психології.
12. Еволюція людського фактора у світоглядній думці.
13. Особливості сучасного етапу культурно-історичного розвитку та його відображення у філософсько-психологічній думці.
14. Зовнішня і внутрішня природа людини.
15. Проблема розуміння природи та сутності людини у філософії та психології.
16. Людина як предмет, спосіб, знаряддя і результат власної фізичної, психічної і духовної праці.
17. Місце і роль людини в природі і суспільстві.
18. Суперечності між людиною і суспільством.
19. Суб'єктивність як новий тип детермінацій у структурі універсуму.
20. Особливості соціального детермінізму.
21. Проблема детермінації психічних явищ як методологічна проблема.
22. Шляхи розвитку національної і громадянської самосвідомості.
23. Поняття про пізнавальну, ціннісну і праксіологічну діяльність людини.
24. Особливості різних способів пізнання світу.
25. Історія виникнення і розвитку філософського способу пізнання світу.
26. Сучасна філософія як культура мислення і квінтесенція духовної культури людини.
27. Суперечності пізнання.
28. Роль і функції філософії в постановці проблем у процесі наукового пізнання.
29. Конкуренція наукових парадигм і проблеми наукового пізнання.
30. Наука як соціальний інститут виробництва, збереження і відтворення знань.
31. Психологія та її роль у житті людини і суспільства.
32. Філософія як теорія та методологія психологічної науки.

33. Методологія філософії та методологія психології: загальне і особливе.
34. Принципи, закони і категорії в науковому дослідженні.
35. Принципи та категорії філософії психології.
36. Пізнавальне ставлення людини до світу.
37. Дослідження як відображення і творчість.
38. Чуттєве, раціонально-логічне та інтуїтивне пізнання.
39. Особливості пізнання в психологічній науці. Проблема наукового факту в психології.
40. Метод, методологія та рівні психологічного дослідження.
41. Номотетичний та ідеографічний підходи.
42. Світоглядні ідеї в міфах, релігійних вченнях і філософських уявленнях людства.
43. Вірування як психологічний чинник людської поведінки.
44. Порівняльно-культурний психологічний аналіз.
45. Спілкування та пізнання.
46. Образ людини як функціональний інструмент соціальної взаємодії і спілкування.
47. Ціннісний, технологічний і психологічний виміри культури.
48. Психологічний вимір культури і культурні синдроми.
49. Аксіологічні проблеми філософії психології.
50. Філософія психології та світогляд особистості.
51. Філософсько-психологічний зміст феномену особистості.
52. Філософські та психологічні підходи до розуміння природи свідомості. Психофізична проблема.
53. Філософська сутність психологічної категорії діяльності.
54. Філософські засади біхевіоризму.
55. Філософська специфіка психоаналізу.
56. Філософські засади гештальтпсихології та когнітивної психології.
57. Філософське підґрунтя генетичної психології.
58. Екзистенційно-гуманістичний напрям у психології та його філософські витоки.
59. Філософська основа синтезу психологічних напрямів: принципи детермінізму, системності, об'єктивності.
60. Етичні засади психологічного дослідження та застосування технологій психологічного впливу.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. 2-ге вид., допов. Харків : Константа, 2020. 320 с.
2. Карпенко З. С. Аксіологічна психологія особистості : монографія. 2-ге вид., переробл. і доповн. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. 720 с.
3. Махній М. М. Історія психології : навч. посіб. Київ : Слово, 2016. 472 с.

4. Романовський О. Г., Михайліченко В. Є., Грець Л. М. Філософія психології : навч. посіб. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 320 с.
5. Соціальна філософія : навч. посіб. для самост. роботи аспірантів [Електронний ресурс] / В. О. Ананьїн, В. В. Горлинський, О. О. Пучков, О. В. Уваркіна ; за ред. В. О. Ананьїна. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 299 с.
6. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва : підручник. Ч. 1. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2022. 384 с.
7. Філософія науки : підручник / І. Добронравова, Л. Сидоренко, В. Чуйко та ін. ; за ред. І. Добронравової. Київ, 2018.
8. Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія : підручник. Львів : Місіонер, 2020. 784 с.

Додаткова література:

9. Вовк В. М., Кравець В. М., Симон Ю. С. та ін. Словник основних термінів з філософських дисциплін. Київ : КНУВС, 2006. 120 с.
10. Костицький М. В. Філософські та психологічні проблеми юриспруденції : вибр. наук. пр. Кн. 1. Чернівці : Рута, 2009. 580 с.
11. Костицький М. В. Ренесанс натурфілософії або всезагальні (космічні) закони як джерело права : академ. читання. Вип. 15. Київ : АПрН України, Київський регіональний центр, 2010. 24 с.
12. Філософія психології: тексти : хрестоматія для студентів психологічних спеціальностей / уклад. Ю. Л. Горбенко, Ю. О. Клименко, В. Ф. Моргун. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2017. 402 с.
13. Щербакова І. М. Духовна криза особистості в інтегративному вимірі. *Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика* : монографія / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. Кн. 1. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. С. 272–294.

Інформаційні ресурси:

14. Бібліотека Національної академії внутрішніх справ. URL: <https://library.navs.edu.ua>
15. Електронний архів наукових праць Національної академії внутрішніх справ (ELARNAIAU). URL: <https://elar.navs.edu.ua>
16. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
17. Бібліотека психологічної літератури. URL: <http://psylib.kiev.ua>
18. Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <https://plato.stanford.edu>

Зворотний зв'язок з науково-педагогічними працівникамч, які забезпечують викладання навчальної дисципліни, здійснюється у формі консультацій у позанавчальний час.

Підпис автора РПНД

Олена КУДЕРМІНА